

NALED

Savez za zaštitu životne sredine
Environment Protection Alliance

Povelja o osnivanju Saveza za zaštitu životne sredine

Jedna od najvažnijih briga globalnog društva današnjice su klimatske promene koje nastaju kao posledica čovekovog negativnog uticaja na životnu sredinu. Zagađenje životne sredine pored negativnog uticaja na zdravlje ljudi i kvalitet života, izaziva visoke troškove za privredu i lokalne samouprave. U Srbiji, zaštita životne sredine je još uvek nisko na agendi prioriteta i neophodna su ulaganja zajedničkih napora i uključenje celokupnog društva kako bi se napravio pomak u ovoj oblasti.

Savez za zaštitu životne sredine (u nastavku Savez) osnovan je sa ciljem da se unapredi i poboljša upravljanje u ovoj oblasti. Savez je radno telo u okviru NALED-a, koje okuplja društveno odgovorne kompanije, gradove, opštine i udruženja sa ciljem podsticanja održivog razvoja. Članovi Saveza svoje kapacitete, znanje i stručnost stavljaju u funkciju zajedničkih ciljeva i time daju svoj doprinos očuvanju životne sredine.

Definicija problema:

- Trenutni modeli finansiranja projekata u oblasti životne sredine su neodrživi. Potrebe za finansiranjem su velike, a trenutni kapaciteti nisu dovoljni ni za održivo sufinansiranje ili prefinansiranje. Zeleni Fond je ugašen i još uvek nije pronađena njegova alternativa;
- Naknade za korišćenje javnih dobara iz oblasti životne sredine i dalje nisu precizno definisane;
- Podaci u vezi za izvorima zagađivanja su i dalje na izuzetno niskom nivou;
- Nizak nivo primarne selekcije otpada i nepostojanje dobre sakupljačke mreže dovodi do velikih količina otpada koji završava na komunalnim deponijama. Posebno su problematični posebni tokovi otpada čijim nepravilnim odlaganjem opasne supstance završavaju u zemlji, vodi i vazduhu, čime se direktno ugrožava život i zdravlje ljudi, kao i biljni i životinjski svet;
- Upravljanje otpadnim vodama je neefikasno, tehnologija prečišćavanja otpadnih voda je zastarela, a uvođenje novih sistema se odlaže jer zahteva

NALED

Savez za zaštitu životne sredine
Environment Protection Alliance

velika investiciona ulaganja, dok modeli za kasniju održivost postrojenja nisu sistemski rešeni;

- Aerozagađenje lokalnih sredina je na veoma visokom nivou;
- Nedovoljni kapaciteti gradskih i opštinskih uprava (finansijски, ljudski i tehnički) u oblasti zaštite životne sredine da bi se uspešno odgovorilo na sve izazove koji se po važećim zakonima postavljaju pred lokalne samouprave;
- Javnost, građani i deo privrede nisu dovoljno edukovani na temu zaštite životne sredine (posebno pravilnog upravljanja otpadom), pa je svest o ozbiljnosti ove teme na niskom nivou, što dovodi do nepoštovanja ili zanemarivanja propisa iz ove oblasti. Deo odgovornosti leži i u nedovoljnom inspekcijskom nadzoru i kontroli;
- Regulative i zakonski propisi Srbije još uvek nisu u potpunosti usklađeni sa propisima Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine. Pregovaračko poglavlje 27 o pristupanju Srbije EU koje se bavi ovom temom još uvek nije otvoreno. Očekivani finansijски troškovi za ispunjenje obaveza su izuzetno visoki i pitanje obezbeđenja potrebnih finansijских sredstava je i dalje otvoreno.

Strateški ciljevi:

1. Nastavak harmonizacije politika i propisa u oblasti zaštite životne sredine;
2. Bolje definisanje naknada za zaštitu životne sredine;
3. Podsticanje cirkularne ekonomije;
4. Borba protiv klimatskih promena;
5. Poboljšanje okvirnih uslova za sakupljanje, koprocesuiranje i reciklažu svih tokova otpada;
6. Uspostavljanje sistema produžene odgovornosti za proizvođače svih posebnih tokova otpada i poboljšanje sakupljanja ovog tipa otpada;
7. Digitalizacija kroz uvođenje e-uprave u procesne procedure, dokumenta, izdavanje dozvola i dr. ;
8. Unapređenje monitoringa i inspekcijskog nadzora, u smislu boljih informacija, prevencije, savetodavnih inspekcijskih poseta i kažnjavanja;

NALED

Savez za zaštitu životne sredine
Environment Protection Alliance

9. Jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za upravljanje aktivnostima u oblasti zaštite životne sredine;
10. Organizovanje kampanji za podizanje svesti o značaju smanjenja generisanja otpada, primarne selekcije, odlaganja, sakupljanja, reciklaže i ponovnog iskorišćenja materijala;
11. Poboljšanje razmene znanja i komunikacije između javnih institucija, organizacija civilnog društva i privatnog sektora;
12. Zajedničko razvijanje i implementacija projekata koji za cilj imaju rešavanje nastalih problema u sektoru zaštite životne sredine;
13. Podsticanje modela javnog-privatnog partnerstva za konkretne projekte iz oblasti životne sredine.